

Билла Oila va jamiyat

Жамият

12
сон

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллик
куни — 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

пайшанба кунлари чиқади 1997 йил март

— ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХОТИН-ҚИЗЛАР ҚЎМИТАСИ, БОЛАЛАР ЖАМҒАРМАСИ ВА «СОҒЛОМ АВЛОД УЧУН» ХАЛҚАРО ХАЙРИЯ ЖАМҒАРМАСИ ХАФТАЛИГИ — Баҳоси эркин нархд

НАВРЎЗИ ОЛАМ МУБОРАК,
АЗИЗ ЮРТДОШЛАР!

Хаяжон

ҲАССОС КЎНГИЛАГА ТАШРИФ

Мана, кук қаргашойи атлас либосини кийиб март кезмокда. Согоинган, энтикиб кутган дилларга бу ойнинг ҳар бир куни байрам.

Сен... сингилжоним, илк саҳарда шабнамли куртакларга юзингни босдингми? Киприкларингда титраётган... тўхта, мендан юзингни угирма, кузларингни яширма. Каттаю кичик боғлар сайрини ихтиёр қилган, бир-бирларини навбаҳор билан қутлашга шошилаётган шу лаҳзаларда кимдир сенинг ҳам тушунгувчинг, меҳрибонинг бўлишини дил-дилдан истаяпсан-ку! Кел, уша сирдош мен бўлай.

Кўнглинг баҳорлари уйғонмас

нечун,

Нечун очилмайди руҳинг гуллари?

Азизим, тумани либосин ечиб

Нурларда товланар дунё ўйлари...

Индамайсан, лекин кузларинг айтиб турибди: дуненинг баҳори келди-ю, қалбингнинг баҳори келмади. Ишонгандинг. Алдадим, номардлик қилдимми? Эҳ, мени кечир нодон саводим учун. Алдов номардликка, номардлик алдовга эгиз-ку.

Назарингда, куз ёшларингни тукибгина снгиллашадиганга ухшайсан. Лекин... гулбаргдан-да нафис юзларингда шўр қатраларнинг изи қолаётпти. Бу аҳволингга қуриб биров у, биров бу демоғидан ҳадиксираб ёлғизликнинг совуқ бағрига узингни яшираяпсан.

Айт, нима ўзгарар ғамларда

оқсанг,

Армонли хотирни бағрингга босиб?

Сен аҳдинг бузмадинг, сен

беғуноҳсан,

Ўзи бевафога кўрма муносиб...

Ахир, сен бирон дилга озор етказмадинг-ку. Кимдир тутган умид пиёласини тош қалбингга уриб чил-чил қилмадинг-ку. Эй-й, мен нима қилиб қўйдим? Бу қанақаси? Сени юпатмоқ учун айтган ғалим баттар ҳурлигинг-

ни келтирдими? «Бировга озор бермаган бўлсам, бу азоблар нима учун?» деган савол ўқидим кузларингда. Мен ҳам сендек бир ожиз банда бўлсам. Қасқдан билай? Балким, Аллоҳнинг синовидир, меҳрибончилигидир?..

Меҳрли ҳаётга меҳрли дилинг

Эзгу ниятларинг эсмоқ — қарзимиз.

Қўй, меҳр билмаслар бир мунис

гулнинг

Беғубор табассумига арзимас.

Арзимаиди, мунисам, арзимаиди. Мен бу сузларни қалбингдagi меҳрни қаҳрга айлантириш учун айтаётганим йўқ. Уз кизимнинг ёши ҳам балоғат остонасида ийманиб турибди. У ҳам ҳар бир сўзни, ҳаттоки нигоҳларни дилига шу қадар яқин оладики! Шундай пайтларда узиннинг айнаи шу ёшдаги ҳиссиёт, кечинмаларини эслайман. Умрининг бу фаслига хос табиий туйғуларни инкор этмайман-у, кизимнинг эмас, сингилжоним, сенинг ҳам эмас, узиннинг уша пайтдаги туйғуларимдан беихтиёр куламан. Ҳаётнинг мураккаб йўлларида жону дилингдан утган оғир, қаттиқ, айтсанг тилингнию айтмасанг дилингни куйдирадиган кечинмалар олдида у туйғулар баҳор ёмғиридан кейин чиқадиған камалакка ухшаркан. Нимага бундай қараяпсан, ажабланыапсанми, ҳайратланыапсанми?

Йиллар менинг бу ташбеҳимни қайта-қайта ёдинга солса, ажабмас. Бугун эса —

Шукр қил, шу кунга етдик

саломат,

Унутма, баҳорга бизлар омонат.

Муҳтарама УЛУФ

БОШИ БЕРК КЎЧА

Келишувга мувофиқ Фаластин мухторияти президенти Ёсир Арофат билан Исроил бош вазири Беньямин Нетаняху кеча учрашдилари керак эди. Бироқ бу учрашув амалга ошмади. Ёсир Арофат Исроил томонидан Шарқий Қуддусда яхудиёлар учун қўлаб уй-жойлар қуриш ниятидан воз кечишни талаб қилган эди. Аммо бунга «жавобан» исроилликлар қурилиш ишларини бошлаб юборишди ҳамда ип бошланган ҳудудни ёниқ ҳарбий зона, деб эълон қилишди. Исроилнинг бу ҳатти-ҳаракати гарб мамлакатларида ҳам тушунмовчиликларга сабаб бўлди. Шу тариқа араб-исроил муносабатлари яна боши берк кўчага кириб қолди. Қарама-қарши томонларнинг учрашуви қачон жонланиши маълум эмас.

КЕКСА ҚОЧОҚ

Пекиндаги Жанубий Корея элчихонасида бир ойдан ортиқ вақт мобайнида яшириниб турган пинмолий корейлик сийсий арбоб, Шимолий Корея Меҳнат партияси МК котиби, 73 ёшли Хван Зян О ниҳоят Хитойни тарк этиб, хабарларга қу-

«КЕЛИНИМ — ҚИЗИМ МЕНИНГ»

Жиззах вилоятининг марказий кутубхонаси «Сайлижой» маҳалла қўмитаси билан ҳамкорликда «Қайнонам — онам менинг, келиним — қизим менинг» мавзусида кеча ўтказди. Вилоят кутубхонаси директори Сайфулла Ибрагимов «Оилада аёллар ўрни» ҳақида маъруза қилди. «Аёл билан оила мунаввар» номли китоб курғазмаси ҳам барчада яхши таассурот қолдирди. Шу кунни намунали оилалар бекаларига маҳалла қўмитасининг совгалари топширилди.

Муҳтасар КАРИМОВА

«НОДИРАБЕГИМ» САМАРҚАНДДА

Самарқанд вилоятидаги Афросиёб меҳмонхонаси биносидида виллоятнинг фахри бўлган фаол аёллари «Нодирабегим» мукофоти билан тақдирлаш маросими бўлди. Тантананада вилоят ҳокими Алишер Мардиёв иштирок этиб, 40дан зиёд фаол аёлларга ана шу мукофотни топширди. Тантанадан сўнг аёллар учун тайёрланган махсус концерт дастури намойиш этилди. Дастурда Ўзбекистонда хизмат курсатган артист Мардон Мавлонов, Тожикистонда хизмат курсатган артист Асатулло Атауллоев, хушовоз хонадалар София Сафтарова, Фурқат Мирзасев, Дилфуза Зокировлар ранг-баранг куй ва қўшиқлари билан иштирок этиб, қатнашчиларнинг кўнгилларини хушнуд этидилар.

Садбархон ЖЎРАЕВА

Ахборот

ҚИЗИҚАРЛИ БЕЛЛАШУВ

Навоий шаҳридаги Ёшлар биносидида «Камолот» ёшлар жамғармаси шаҳар бўлими ташаббуси билан «Ҳаёли, ибодил булинг, қизларжон!» мавзусида беллашув ўтказилди. Беллашув шартлари миллий урф-одатлар, анъаналар, одоб-ахлоқ каби халқ эъозлаб келаётган қадриятларни улуғлашдан иборат бўлди. Беллашувда «Ишонч» гуруҳи қатнашчиларининг қизиқарли, мазмунли чиқишлари кўпчиликнинг олқишига сазовор бўлиб, улар голибликни қўлга киритишди. Қатнашчиларга жамғарма эсдалик совгалари топширилди.

РУСТАМ ПОЛВОН ТУЛПОР МИНДИ

8—9 март кунлари Ангор тумани уйигоҳида ал-Ҳаким ат-Термизий хотирасига бағишланган халқаро анъанавий турнир олдидан III босқич вилоят саралаш мусобақалари бўлиб ўтди. Беллашув якунларига биноан умумжамоа ҳисобида термизликлар биринчи, деновликлар иккинчи, ангорликлар эса учинчи ўринни қўлга киритишди.

Мусобақа якуни айниқса қизиқарли бўлди. Мутолқ голиблик учун — Эрали полвон Маҳмудасуллов ва Рустам полвон Эргашевлар курашмоққа тушдилар. Рустам полвон голиб чиқди. Унга бир зур тулпор ва катта ҳўкиз мукофоти берилди. Томоша аҳлининг олқиш ва қийқириқлари остида Рустам полвон отни миниб уйига — Жарқўрғонга йўл олди.

ЭҲТИРОМ

АҚШнинг Хантингтон шаҳрида истиқомат қилувчи 3. Пластерернинг севимли машғулоти совун пуфаклари учирши. У битта пуфакнинг ичида бошқа пуфак шишира олади. Шаҳар мэрияси ноёб истеъдод эгасига эҳтиром кўрсатиб, шаҳардаги кўчалардан бирини унинг номи билан атади.

Оламда гап кўп

«ШОҲ ВА МОТ»

«Рус мафияси» деб ном олган жиноятчилар тудаси Италиянинг Мадонна де Кампильо номли қурорт шаҳрида қўлга олинди. 13 нафар жиноятчидан иборат бу туда меҳмонхонада уз қўрбошлари, владивостоклик Ю. Есиннинг тутилган кунини нишонлаётган бир пайтда қўлга тушдирилди. Италия полицияси амалга оширган «Шоҳ ва мот» операцияси оқибатида 36 ёшли Ю. Есин ва унинг ҳамтовоқлари ҳеч бир қаршиликсиз

таслим бўлишга мажбур қилинган.

ОДАМ БОШИГА 700 ДОЛЛАР

Албания пойтахтида вазият бир қалар барқарорлашганига қарамай, бу мамлакат фуқароларининг чет элларга қочиши давом этмокда. Энг сўнгги хабарларга қараганда, шу кунгача Италияга қочиб ўтган албанияликлар сони 7000 кишидан ортиб кетди. Чегарадан утилдиган жойлар жиноий гуруҳлар томонидан «идора қилинаётир», жиноятчилар Италия ҳудудида қочиб утадиган ҳар бир фуқародан 700 АҚШ долларини талаб қилишмоқда.

КЎЧАГА ЧИҚҚАН ДЕМОКРАТИЯ

Белоруссия пойтахти Минск шаҳрида митинг ва намойишларнинг ўзликсиз давом этаётгани мамлакат ҳукуматини ташвишга солаётир. Ҳокимият рўхсат этилмаган бу тадбирларни ўтказишда Беларуссия Халқ фронтини бош айбдор, деб тономокда. Хабарларда айтилишича, ҳукумат Халқ фронт фаолларини қамоққа олишга рўхсат берган.

Р.АЛБЕКОВ олган сурат

ХАМАЛ КИРДИ — АМАЛ КИРДИ

Ер кўррасининг Шимолий ярим шарига ҳамалнинг кириб келиши Навруз кунларига тўғри келади. Бу пайтда қуёшнинг тик кутарилиши тезлашади. Кунлар исиб, узая бошлади. Апрельнинг охирига бориб эса кун узунлиги 15 соатдан ошиб кетади. Ҳамал 30 кун — 22 мартдан то 20 апрелгача давом этади.

Ҳамал деҳқончилик ва чорвачилик учун муҳим давр ҳисобланади. Негаки, ҳосилдорлик ва тукинчиликнинг сабаби кўп ҳолларда ҳамалнинг қандай кечинишига боғлиқ бўлади.

Элимиз уртасида ҳамал, унинг ҳислатлари тўғрисида узок йиллик қузнатиш ва тажрибалар асосида йиғилган ривоятлар, нақллар анчагина. Халқимиз орасидаги «Ҳамал кирди — амал кирди» деган нақл ҳам бежиз пайдо бўлмаган. Бу пайтда дала-кирлар кўм-кўк майсага уралади, урик, олча қийғос гуллайди, шафтоли гўнчалари очилишга киришади, туг, ток, гилос, олма ва бошқа мева-лар дарахтлар шохлари кўкимтир тус ола бошлади.

Омилкорлар дарахтларнинг уйғонишига қараб экинларни экиш муддатларини белгиланганлар. Масалан, бодом гуллаганда баҳорги бугдой, пшэ, урик гуллаганда беда, шафтоли гуллаганда нухат, сабзавот, жўжори экилар экилган. Олма гуллаганда пахта, жийда гуллаганда мош, қовун-тарвуз экилган. Деҳқончилик табиат билан бамаслаҳат иш тутиши, вақти келса бутунги ишни эртага қўймасликни, режасиз иш юритмасликни тақозо этган.

Навруз айеми қадимда ҳам

деҳқонлар учун жуда аҳамиятли бўлган. Чунки, юқорида айтганимиздек, бу кунларда экин-тикин, дала-боғ ишлари бошланган.

Баҳорги шудгор олдида ис чиқариш маросими ўтказилган. Ҳар бир оилада аёллар бугирсоқ, чўзма пиширишган. Бундан мақсад, қизиган мойнинг чарсчурисдан ажлоллар руҳи шод бўлиши, қариндош-уруғларига омад тилангани.

Деҳқонлар ҳуқизлар кучли бўлиши учун буйинтуруқни ҳам мойлашган. Ёмон кўздан асрасин, деб уларга туморлар тақилган. Дастлабки эгат олиш ёки уруғ сепишни оила ёки қишлоқдаги ҳурматли қайвонилар бошлаб беришган.

Шоҳмўй — далага дастлабки қўш чиқариш маросимини ўтказиш кунини қишлоқ оқсоқоллари белгилаб беришган. Унга қишлоқнинг эрқагу аёли, болалар ва қариялар тайёргарлик қилишган. Маросим ўтказилган кун кишилар таомларни дастурхонларга ўраб, далага, қўш бошига олиб чиққанлар.

Халқимизда биринчи қўшни қишлоқнинг кекса, ҳурматли оқсоқолларидан бири солган. У қўш билан кучи етишга қараб бир марта е уч марта, ҳуллас, тоқ бориб келиши керак бўлган. Сунгра утган йилги ҳосилнинг охиригига тутамидан олинган бугдойдан ирим қилиб ҳайдалган ерга бир неча ховуч сочиб берган.

Ғалла экиш тутагач, деҳқонлар ёмғирни кутганлар. Ёмғир ёмаса «сув-хотин» ёки «суёт хотин» маросими ўтказилиб, худодан ёмғир ёдиришни илтижо қилиб сурашган. Агар йил қурғоқ келса, «худойи» ёки «дарвишона» ўтказилган.

Деҳқонларда бўлганидек, чорвадорларда ҳам ҳамал билан боғлиқ бир қанча улумлар бор.

Жумладан, қўйивонлар феврал ойининг охири ва март ойида тўл мавсуми ўтказиш учун серуш, серсув яйловларга кўчади.

Сурувни баҳорги яйловга ҳайдаш олдида офатлардан сақлаш мақсадида чўпон қўлида машғала билан кўтонга кириб қўйларни айланган. Қўйлар кўтондан чиқинчи олдида исирқ тўтатишган. Сунгра чўпон қишлоқдаги бообр кўшлар, кекса чўпонларни чақириб, қўй сўйиб зиефат берган. Қўйивонлар пири Чўпонотага бағишлаб дуо ўқилган.

Ҳамал охиригача эса баҳорги жун қиришга киришилади. Ҳуллас, бу ойда дала меҳнаткашларининг иши ва таъвиши янада ошади. Ҳамалда далалар, қир-адирлар, тоғлар ажойиб манзаратга кирилади. Лалмикор ерларда майсалар ривожига авж олади, ут-уланлар гуркираб усади ва ҳамма ёқ кўм-кўк тиламга бурканади.

Қўнлар, ҳашаротлар ва барча ҳайвонот дунёси ҳам ҳаракатга келади. Гузал ва сайроқи серхонини қўшлар сони ошади. Қалдирғоч, зарғалдоқ, сассикопишак иссиқ улкаларга қилган сафаридан қайтиб келади.

Юқорида айтилган фикрлардан аниқ бўладики, ҳамал пайтида инсон учун

ҳам, табиат учун ҳам қўлай об-ҳаво шaroити низоҳатга керак. Аммо бу ой қўйли ҳам бир хил келавермайди. Муҳассисларнинг фикрича, уртача егитгарчилик микдори норма бўйича 50 м бўлса-да, баъзи йиллар бундан икки қиравар ва ҳатто ундан ҳам кўпроқ олиш кетиши ёки аксинча, баъзи йиллар лақо қурғоқчилик бўлиб, натижада қўнлар ва ғалла майдонлари тезда қўжираб қолиши кузатишган. Халқ кекса ҳисобдонларининг фикрича, ҳамалда егит, сел ва жала егиши, ҳарорат тез-тез пасайиб туриши мумкин. Ҳатто апрел ойида ҳам ҳарорат пасайиб, сув музлаб қоллари бўлади.

Очил БҮРИЕ
Қарши Давлат университетининг
доценти, тарих фанлари номзоди
Фахриддин РАҲМОНО
ўқитувчи

«ОМОНЛИК ОМОНЛИК» — «ОМОНЛИК ОМОНЛИК»

Баҳор... Яшнаш-яшариш фасли. Ас-лида-ку бу мўъжизакор фасл.

Тенгдошларини билмадим, аммо мен баҳорни аллақандай бир интиқлик, илтиқ ила, кўнлар санаб кутаман. Баҳор келган кўни мен учун катта шодна.

Баҳор... У худди ошпоқ ҳарир румол ураган келинчақка ўхшайди. Наҳорда туриб ҳамма ёқни покиза қилади-да, сунгра осмону фалакка ўчиб кетади. Сиз эса наҳорда туриб ўз юмушларингиз билан банд бўласиз. Толиққан пайтингизда дераза ромига суяниб ошпоқ бўлиб гуллаган уриқни томоша қиласиз. Қани эли шу урик бир умр ошпоқдигача, бокиралигича қолса, деган фикр миянгизда чарх уради. Афсуски, у хаёлий бир орзу. Мен ҳар гал шундай манзарани кўрганимда сочлари худди шундай оқарган раҳматли моможоним кўз унгимда гавдаланаверди. Момом 82 йил умр кўрган бўлсалар, шундан салкам қирқ йилини ҳар баҳор сумалак қилиш сумалак тарқатиш билан ўтказганлар. Гоҳида бугдойни келида туйиш жонимизга теккан маҳали улардан норози бўлардик. Ҳар йили сумалак қилиш шартмикан? Бошқа кўни-қўшларимиз ҳам қилса бўлади-ку! — дердик. Кечқурун эса бу норозилиklarимиздан асар ҳам қолмасди. Кўни-қўшлар сумалак атрофида уйин-қулпу қилишар, момом доира чертиб, ашула айтардилар. Аёллар эса наватма-нават уйинга тушишар, ешликларини эслаб қулишар, биз эса бир қалам ҳам нари жилмасдик. Эрта-

си кўни сумалактош талаш бўлардик. Чунки сумалактош кимга насиб этса, унинг орзу-умидлари рубга чикар экан. Мен ҳам бир донасини яхши тоғи билан олиб қўйганман. Гоҳида гоҳида ўша сумалактошнинг қўлимга олиб, раҳматли момомни эслайман. Вужудимни нималардир қамраб олади. Гуеки баҳор келса, момом ҳам биз билан бирга юргандек, бизга парвонадек тўюлаверди. Сумалак қилиш наватини энди онам олганлар. Аёллар энди момомни эслашиб, қўшқиларини айтишиб, момомнинг руҳига тиловат қилишади.

Уйимиздан анча нарида «Қурбон тена» деган жой бор. Ердан майсалар эндигина бош кутарган маҳал биз ўша еққа югурардик. Чунки у ерда баҳорнинг илк чечаги — бойчечак очилади.

Биз кучоғимизни бойчечакка тулдириб онамиздан суяночи олгани югурардик. Онам эса бойчечакни қўзларига суриб «Омонлик-омонлик» — дес уларни гулдонга солиб қўярдилар. Ҳар баҳор шуларни эслаганимда, юрагим орзиқиб кетади. Болалигимни, шўх шодон кўнларимни қўмсайман. Шаҳарда бойчечак қандай гул эканлигини билмайдиганларни курсам, қийнаиб кетаман. Тутри, бу ерда турф гулларни топса бўлади. Фақат... Фақат бойчечакни эмас, ҳар баҳорни бойчечаклар ила қарши олсам. Гуеки шунда онамнинг сузлари қўлогим остида жаранглаб тургандек: «Омонлик-омонлик».

Хонбиби ҲИММАТ қизи

«НАВРЎ НАШИДАСИ» БОШҚОТИРМАСИ

Азиз муштарийлар!

Қуйида таърифланган сузларни шаклда рақамли хонадан марказ томон ёзиб, машқни ҳал этинг.

Марказ томон ўнги: 1. Ҳамалнинг белгиси. 2. Энг яқин кишилардан иборат бирга яшовчилар мажмуи, хонадон. 3. Қуёш тикка кутарилган пайт. 4. Интичка узун баргли куп йиллик гиеҳ. 5. Афсонавий бахт қўши. 6. Утқир ақл соҳиби бўлган доно киши. 7. Халқ оғзаки ижодида Навруз сайлларига айтиладиган қўшиқ. 8. Ҳосил олинадиган усимликлар мажмуи. 9. Асосан чорвадорлар яшайдиган манзил. 10. Навруз сайлларига ўтказиладиган халқ миллий чавандозлик мусобақаси.

Марказ томон чагга: 1. Эрта тонг ёришган пайт, субҳдам. 2. Юз, чехра сузларининг синоними, классик суз. 3. Инсоннинг руҳий ёки маънавий дунёси, ҳис-туйғулар рамзи, дил. 4. Иссиқлик ва ёруғлик манбай, самовий жисм. 5. Киши ва жамиятнинг фаолияти ва яшаш йўсини. 6. Хўл мева. 7. Ҳосили рангдор, ширин,

данақли мева. 8. Шудгор ерда экин экиш учун тортилган узун арик. 9. Достонлар айтувчи халқ шоири. 10. Ҳосил наси.

МУАММОНОМА

Аввал қуйида таърифланган сузларни толиб очқични ҳал этинг.

1. Навруз таоми — 8, 19, 5, 2, 7, 2, 10;
2. Бошқоқли ғалла экини — 14, 19, 17, 16, 13, 15;
3. Уйин-қулги билан утадиган тантанали кеча — 14, 2, 3, 5;
4. Экин экиладиган обод маскан — 18, 13, 16, 1, 15;
5. Уйуннинг табиат манзаралари ифодаланган шеър — 12, 13, 4, 20;
6. Танаси қаттиқ кенг япроқли дарахт — 11, 5, 2, 4;
7. Дарахт билан қопланган бепоён маскан — 6, 9, 5, 13, 4;

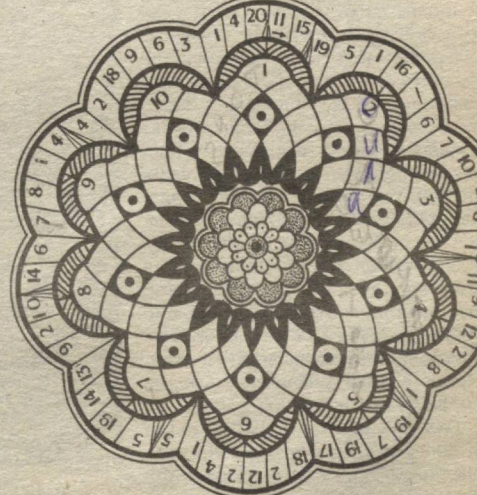
Энди шакл атрофидаги рақамларни жавоб сузларидаги таълиқли қарфлар билан алмаштириб муаммонимани ҳал этинг. Ундан Ўзбекистон халқ шоири Эркин Воҳидовнинг «Нав-

рузнашидаси» шеърдан икки мисра аён бўлади.

Тузувчи: Фозилжон ОРИПОВ

Газетанинг 10-сонидан эълон қилинган бошқотирманинг жавоблари: Энига. 1. Баҳор. 3. Сигир. 5. Маҳв. 6. Нишон. 8. Бобби. 10. Чиким. 12. Кокус. 14. Зебо. 15. Ароба. 16. Аржун.

Бўйига. 1. Банан. 2. Роман. 3. Савоб. 4. Рёғби. 7. Шавқ. 9. Бонн. 10. Чалма. 11. Мазда. 12. Крона. 13. Салон.

... Бундан куп йиллар бурун Термизга Туркменистоннинг Хужамбоз туманидан ун олти ёшли Тожихол Равшанова деган заифа келин-ёстиқдош бўлди. Ана шу келин кувдан қолгани бир угил — исми Худойберди бўлди. Вақти-замони етди — у бир углон бўлди, бир угил эди, ун угилнинг урнини босди. Ёлғиз угил Худойбердига Худо берди. Утғиз ештига-ча кураш тушди, бир неча маргалаб Ўзбекистон чемпиони бўлган зурларнинг курагини ерга теккизди.

Отаси вафот этганида Худойберди ҳали саккиз ойликни ҳам тулдирмаган гудак эди. Тожихол момо отасиз қолган углини ўқитмасликка, уни баркамол қилиб тарбиялашга жонжаҳд билан интилди. Муштира она мақсадига етди. Бугун — саксон беш ёшида ҳам тийрак боқадиган, кузи уткир, хотираси тиник, гап-сузидан адашмайдиган Тожихол момо ёлғиз угилнинг иқболи, қамоллини қуриб, эрта-кеч Яратгандан омонлик сураб, угил-невараларига, чевараларига бахти бутунлик тилаб яшайпти. Момо утган-кетган гапларни, воқеа-ҳодисаларни худди ипга тизилган маржондек қилиб ҳикоя этади.

— Баъзан туриб-туриб зерикаман. Шунда невараларимга «тезда отни эгарланглар, мен Қорақир томонга айланиб келайин», дейман. Қорақир деганим ҳам бизнинг уйдан ун километрлар чикса керак. Отда айланиб келаман-да, кўнглим очилиб кетади. Жонивор, отнинг шамоли бир узгача бўлади-ей.

Тожихол момонинг «От миниб айланиб келаман», деган гапига сағина ишонқирамади. Буям бир хангома бўлса керак-да, деб уйлади. Худойберди Маҳмудов зийрак одам, назаримда у кўнглимиздан кечган фикрни англади. Угли Жабборқулни чақириб, «Тезда отни эгарла, момонинг от миниб қаққайганини меҳмонлар ҳам бир куришсин. Ҳозир куруқ гапга биров ишонмайди, болам», деди.

Бирпасдан сунг Жабборқул «Ота, отни тайёр қилдим», деди. Ҳаммамиз ташқарига юзландик. Саксон беш ёшли момо отнинг ёнига борди. Ҳали совутилмаган от ўйноқлаб турарди. Момо дадил ҳаракат билан отнинг эгаридан тутиб, узангига оёқ қўйди, илкис эгарга утирди. Момо от устига чиққач, бир бошқача бўлиб қолди. Ҳаракатлари тезлашди, нигоҳлари теранлашди. Момо айна шу лаҳзаларда худди баланд қояга қўнган бургутга ўхшарди. Оёғи бир ерда турмаётган отнинг юганидан маҳкам тортиб, узига бўйсундирди. Худойберди ога бизнинг ҳайратимизга шерик бўлар экан, суради: «Қалай, бизнинг момой зурми? Қўйилмисизлар?»

Тожихол момо отга қандай енгил минган бўлса, шундай осонгина эгардан тушди. Момо гурунг берди. Момони гапта тутдик.

Момо асли узи курашга мухлис аёл. Бу гап балки кимларгадир эриш туюлар. Аммо аслида ҳам шундай. Момо бир замонлар угилнинг полвон бўлишини, элга танилишини қанчалик истаган, шунга ҳаракат қилган бўлса, бугунги кунда невараларига ҳам шунчалик ҳайрихоҳ, уларнинг полвонлигига астойдил мухлисидир. Мухлислик эса ҳамиша ҳам осон эмас экан. Тожихол момо шундай дейди:

— Болам, полвонлик ҳам уз-узидан

Худойберди яна шундай дейди:

— Худо берган тўққиз угил, уч қизим, ун неварам бор, угилларимнинг туртгови кураш майдонларида юриб, вилоятимиз, республикамиз обриси учун курашмоқдалар. Кичиклари эса ҳали қанот чиқариб улгуришгани йўқ. Майда-майда давраларда, мусобақаларда кураш тушиб, тобланишаяпти. Қурасизлар, мана шу — туртинчи синфда ўқиб юрган Холбой ўғлим елкаси ерга тегмайдиган полвон бўлади!

Худойберди оғани қасрда чемпионат, турнир бўлмасин, угиллари билан бирга ўша ерда қурасиз. Угилларини курашга юбориб, ўзи бир томонда қўлолмайд. Ҳам мухлислиги, ҳам оталиги уни кураш майдонларига тинимсиз чорлаб туради. Давранинг бир

ЧАВАНДОЗ МОМО ВА УНИНГ ПОЛВОНЛАРИ

бўлмайди. Худойбердийам иш-ли одам. Таниш-билиши, бора-диган жойи

куп, кундузлари чарчаса, тонгда ухлаб қоладиган одати ҳам бор. Мен бўлса сахархезман. Тонгда таҳоратга турганимда невараларим, Худойберди ухлаб ётган бўлсалар, уйготаман. Ҳаммалари бирпасда туриб кийинишади, машқ қилиш учун чиқиб кетишади. Невараларимнинг машқини қанда қилганларини ҳали билмайман. Ахир, шунинг учун ҳам улар полвонда, шунинг учун ҳам қасрга курашга боришса, ном олиб қайтишади-да. Уҳу, полвон бўлиш осонми сизга?! Невараларим курашга кетса, илҳак бўлиб кутаман. Ота-онасиам менчалик интиқ бўлиб кутмаса керак.

Шундай меҳрибон, дуоғуй, мухлис момоси бўлган неваралар майдонларини зир титратмай ким ҳам титратсин!

***

Худойберди ога айтади:

— Эскилардан қолган бир гап бор: «Молингни тишинг борида е!» Одам деган йигитликда қиладиган ишини қилиб қолиши керак. Йигитлик деганингиз кукламнинг гулидек бир лаҳзалик айём. Шунинг учун болаларимни куп уришаман: бўлсанг, йигитнинг олди, пешқадами бул, бўлмасанг, ҳеч кимга қуринма!

четида қўзларини узмасдан, ҳайбат билан турган отасини ҳар дақиқада ҳис қи-

либ турадиган болалар эса совриндор бўлмасдан қайтмайдилар. Худойберди оғанинг уз сўзлари билан айтадиган бўлса, отанинг шамоли бошқача бўлади!

***

Маҳмудовнинг катта ўгли Махтумқули айрича полвон. Бу йил у йигирма саккизинчи баҳорни қаршилаб турибди. Шу ёшга қадар қанчадан-қанча синовларни бошидан ўтказди. Таъбир жоиз бўлса, спорт уни мажрухликдан қутқазиб қолди.

... Махтумқули I-синфда ўқиб юрган пайтида бир фалокат бўлиб орқаси қаттиқ қуйиб қолди. 42 кун духтирда ётди. Тожихол момо 42 кун ухламай қаровотга суянган қўйи неварасига қўз тикиб утирди. Махтумқули омон қолди. Лекин орқасида қуюк-жароҳат чуқур из қолдирди. Бунинг устига қуйган тери тортилиб, бўйни билан елкаси қарийиб қўшилиб кетган эди. Худойберди ога бир кун келиб ўғлим айбли бўлиб қолмасин, деб узига хос йўл тутди. Ҳадеб машқ қилдиришнинг пайида бўлди. Уни тинимсиз қумга солар, чўмилтирар, кечалари эса эринмасдан орқаларига қуйруқ ёғи суртарди. Мактабни битирганида Махтумқули атиги 42 кило

Сурхон томонларда

тош босар эди. Синфдошларига қараганда анча нимжон эди. Лекин отаси уни машқ қилдиришда тўхтамади. Бу орада тенгдошлари ҳарбий хизматга кетишди. Қарангки, хизматдан қайтган синфдош журналари Махтумқулини дастлаб таний олмадилар. Чунки Махтумқули жуда узғариб кетган, вужуди тик тортиб, соғайган эди.

Ун йилдан ошдики, Махтумқули кураш тушади. Неча маргалаб голиб бўлди, момосини, ота-онасини, дўстларини қувонтирди. У Москва, Украина, Белоруссия, Озарбойжон, Тулада бўлиб, олий ўқув юртлари талабалари ўртасида ўтказилган мусобақаларда қатнашди, совриндор бўлди.

... Махтумқули полвоннинг таржи-маи ҳолида жозибали саҳифалар куп. Қайси бир йили уни Туркменистонга тўйга таклиф этишди. Ота-бола тўй-тўйлаб кетишди. Катта тўй экан. Полвонларнинг сараси йиғилган. Шу тўйда Махтумқули ун олти нафар полвоннинг курагини ерга теккизди. Унга қўйил қолмаган, кучига тэн бермаган одам бўлмади. Ота-бола ортга қайтар бўлишди. Шунда улар борган автобус-ни одамлар қўраб олдилар. Худойберди оғани илтимос қилишди: «Шу мард ўғлингизни бизда қолдиринг. Биз ҳам элимизда шундай зур, пахлавон бўлишини истаймиз, йўқ деманг!» Табиийки, бу таклиф, илтимосга на Худойберди ога ва на Махтумқули рози бўлишди. Худойберди ога айтди: «Биродарлар, мени турти тушунинг, ихтиёр менда эмас. Қолаверса, Махтумқули менинг полвоним эмас, у Сурхондарёнинг, Ўзбекистон деган мамлакатнинг полвонидир».

***

Худойберди оғанинг иккинчи ўгли Жабборқул йигирма олтинчи баҳорга пешвоз чиқаяпти. Кўплаб мусобақа, турнирларнинг совриндори, голиби бўлган. Самбо ва миллий кураш бўйича спорт устаси. Унинг полвон сифатида қатор фазилатлари бор. Чаққон олишади, мард туради, рақибни қопида ҳар қандай ҳолатда ҳам эсанқирамайди, қўрқувга тушмайди. Ана шу сифатлари учун отаси уни узгача яхши қўради, қадрлайди.

Энди йигирма учга кирган учинчи угил — Давлателлини ҳам буш қўрмайсиз. Мактабда ўқиб юрган пайтида — 1988 йилда Калинин шаҳрида самбо кураши бўйича ўсмирлар ўртасида ўтказилган «Ёш спартакчи» Буниттфок турнирида қатнашиб, иккинчи уринин олган эди. Ҳозир эса Давлателли катта синовларга, зур беллашувларга шайланмоқда.

... Равшанбек Худойберди Маҳмудовнинг туртинчи ўғли. Урта мактабни утган йили битирди. Кураш тушшлари ёмон эмас, балки у ҳали катта майдонларни титратар, балки пешқадамликда акаларидан-да ўзиб кетар.

Баҳромбек, Холбой, Мансурбек, Тоҳирбеклар мактабда ўқишади. Улар ҳам қараб туришгани йўқ. Наслига тортишди, тўйларда кураш бўладими, яқин-атрофда мусобақалар бўладими, белни меҳкам боғлаб, уртага тушади-лар.

... Тожихол момо, Худойберди ога Маҳмудовлар Худо қарашган одамлардан. Зеро, ҳар кимга ҳам Яратгандини ўзи қарашсин, ҳеч ким бу дунёда ноумид бўлмасин. Тўққиз полвонга момо бўлиш, тўққиз бирдек йўлбарс янглиг полвонга ота бўлиш — балки мингдан бир, балки юз мингдан бир одамга насиб этадиган бахтидир.

Маҳмуд АБУЛҲАЙЗ,
Сурхондарё вилояти

Хаёлларинг олиб кетди қайларга?

СУМАПАК, ҲО, СУМАПАК...

«ВУЗгородок» томонларда

Кеча узиям сумалакмисан зур сумалак бўлди-да. Ростини таниб қолган талабалар «Ишқилиб яна езгучилик қилгани келмадингизми?» деб сурашди. «Йук, мен атай сумалак пишираётганларингизни эшитиб, сумалак ялагани келдим. Ёзгани эмас. Аввалги сафар ёзган бўлсам ҳам аспирантлар уйи ҳақида бор гапни ёзганман», дедим.

Эҳ, яна қаёқдаги гапларга чалғидим-а.

Вой, буй, қасира-қусур чилдирмага бармоқларини қарсиллатиб уйнаётган «Ватан»чи Нурбек Тошнотизми? Ёнидаги атлас куйлак, атлас лозимдаги ҳур пари ким экан десам Хурлиман экан. Завқимиз келиб қизлар билан тезроқ томошага шонилдик. Бу ерда мендан бошқа меҳмонлар ҳам талайгина экан: Шоира опаимиз Гуландом Тоғасева, бўлғуси олимпиадиз Лолаҳон Убайдуллаева, Тошкент Давлат университетининг журналистика факултети талабалари сумалак пишираётганини эшитиб бошқа факултетдан бирин-бирин келиб қапирни олиб, дилидаги энг эзгу ниятларини айтиб қозонни ковлаб кетатганларнинг кети узилмади. Ҳозирча шундай-да. Ҳали ярим кечаси бўлса, қозон фақат «филоий журналист-

лар»гагина қолади.

Ис, анави торини кутариб келатган йигитча ким бўлди энди. Қизларнинг шивир-шивирдан дарров билиб олдим. Қодир бахшнинг ўғли экан. Бахши йигитнинг титроқ ва дилга яқин овози бирпасда даврадагилар юрак-юрагига сингий бошлади.

*Қаён борадирсан йигит,
Ор учунми, ёр учунми?*

Бошлаган достонини айтиб бўлгунча бахши йигит даврадаги қизларни кузатиб улгурган шекилли, илҳоми келиб «ана шу чиройли қизларга битта-биттадан терма айтсам» деди. Бу гапдан йигитлар қувониб кетишди. Завқи баландроқ йигитлар айтимлар давомиди тез-тез қийқириб турганида, уларни қизлар ҳам чин дилдан қарсак чалиб маъқуллашиб туришди.

*Айтим айтиб айланаман,
Таърифига қийназаман*

*Гулжамолнинг рўмоллари
Юзин тўсса не қиламан—*
Улиб юзини четга бурган Гулжамол беихтиёр рўмолини янада пана қилиб олади. Бахши бирин-бирин қизларни ҳам уялтириб, ҳам қувонтириб бўлгач йигитларга ўтди:

*Қайна, қайна, сумалак-ей,
Ковлаб қўллар узилди.*

*Қўлида қошиқ Холёрбойнинг
Иштиҳаси бузилди.*

Қўллариди сигарета

«Пал Мала» мас «Хон» бўлса

керак.

*Кашанда Арслон албатта,
ЎзДЭУ дан олса керак.*

Қодир бахшнинг ўғли топиб-топиб айтди-да узиям. Сумалакнинг тутунидан эмас, унинг айтимларидан кулавериб ичгаги узилган талабаларнинг кўзларидан еш чиқиб кетди.

Фурсати етиб ва ниҳоят дискотека деганлари бошланиб кетди. Кимдир «Огабекни куйгин» деса, яна кимдир «Зарубеждан бўлсин» деб қичқира бошлади.

Лекин барибир Огабекнинг мухлиси куп экан. Ҳеч қачон бунақа зур дискотека бўлмаганов.

Етоқ деразасидан қуй оҳангига оёқларини уйнатиб тенгдошларини кузлари ёниб кузатиб турган Шарифа: «Ҳар куни сумалак бўлсайди. Сумалак пишириш қандай яхши», — деди. — Ана шундай дўстларинг тайерлаган сумалакни ялаш унданам яхши», — дедим мен, «Яша, дустим!» — дейди Гулноза қоидага биноан.

Мен эса барибир езгучилигим тутиб, гарчи бошида эзмайман, деб огоҳлантирган бўлсам-да, эзмаслигимнинг иложи қолмади. «Узимизнинг шарқо-

на янги йилимизнинг бу қувончу сафоларини, шодлигу тантаналарини эзмай бўладими? Албатта, эзинг, — деди Муҳаббат. — Яхшилаб ёзсангиз сизнинг тегишингизни кўпроқ берамиз-да».

Тонг отди. Дошқозон тула сумалакка асосий жавобгар Барно кунгли ҳижил! «Қандай бул-

дийкин-а. Ишқилиб шарманда бўлмай-да. Филологларникидан ширин чиқсин-да».

«Етказганинга шукур», дея тотиб кўрдиму: «Бунақаси ҳеч қачон бўлмаган!» дедим. Сиз ҳам татиб қуринг-а.

*Мухтасар
ШЕРМУҲАММАД
қизи*

АССАЛОМ БАҲОР, АССАЛОМ ФУТБОЛ!

Бу кун юртимизда байрам, баҳор байрами, футбол байрами. Мамлакатимизнинг саккиз шаҳрида VI миллий чемпионатимиз байроқлари кутарилди. Дилларга фахр-ифтихор, завқ-шавқ элтувчи футбол мадҳиялари янгради. Минглаб, миллионлаб мухлислар ортиқиб кутган учрашувлар старт олди.

Чемпионатимиз очилишига айнан шу куннинг белгиланганлиги бежиз эмас. Маълумки, 1993 йилнинг 18 мартда, айтиш мумкинки, жаҳон буйича илк бор мамлакатимизда ҳукумат, шахсан Президентимиз ташаббуси билан футболимизни ривожлантириш тўғрисида тарихий қарор қабул қилинди. Бу мустақил давлатимизнинг жаҳонда ўз ўрнини топишда бошқа жабҳалар каби спортнинг ва айниқса футболнинг аҳамияти катта эканлигидан далолатдир. Утган йилдан бошлаб ушбу кун «футбол кuni» деб эълон қилинди. Қатор оммавий уйин-

лар, анъанавий турнирлар уюштирилди. Буйил айнан шу кун катта қарвонимиз йўлга отланди.

Яратган эгам хурсандчилик кунларни куп қилсин экан. Бутунги байрамлар яна санокли соатлардан сунг Навруз айёмига, ундан кейин эса севимли жамоамиз «Пахтакор»нинг 40 йиллик муборақ туйига уланади. Аслида, «Пахтакор» юбилеи утган мавсумда нишонланадиган лозим эди. Бироқ Марказий уйингоҳда жаҳон андозалари даражаларида таъмирлаш ишлари бошланганлиги сабабли, тadbир кечиктирилган. Хартугул юбилей юбилейини ўз уйида нишонлаш маъқулроқ. Шундай қилиб 5 апрел кuni «Пахтакор» Марказий уйингоҳи минглаб, ун минглаб меҳмонларни ўз бағрига қорлайди. Биз ҳам олиндан футболимиз фахрийларни, жонкуяр ва фидойиларини, «Пахтакор» учун хизмат қилган инсонларимизни юбилей туйларини билан самимий кутлаймиз.

Хуш, бу йилги чемпионат, мавсум бизлар учун нималарни ҳаля этиши мумкин? Аввало, миллий терма жамоамизнинг илк бор жаҳон чемпионати саралаш баҳсларида иштирок этиши ушбу мавсумни узиға хос жиҳатларидан бири эканлигини алоҳида таъкидлаш керак. Утган йилда терма жамоамиз ҳам, голиб клубларимиз ҳам Осиё оstonаларидан ортга қайтиши кунгил, ларимизда бироз ҳадик уйғотди. Лекин бунини футболимизнинг инқироз йили бўлди, деб тушунмаслик лозим. Ютуқ бор жойда мағлубият ҳам бўлишини инкор этмаслик керак. Фақат хато ва камчиликлардан тўғри хулоса чиқариб, таҳлил қилиб, бор эътиборни, гайрат-шижоатни олдинда турган муҳим вазифаларга қаратмоқ даркор. Айни пайтда жамоамизда амалга ошириладиган ишлар нуфузли мусобақага

пухта тайёргарлик қурилатганидан даракдир. Вакилларимиз Қибрай ўқув-машгулот базасида қишқи ўқув йигинига йигилишди. Таркибига деярли еш, иқтидорли футболчилар жалб этилган жамоа қатор курик учрашувлар, Ўзбекистон, Қозғистон ва Россиянинг етакчи жамоалари билан ўртоқлик уйинлари ўтказишди. Ҳамюртларимизнинг саралаш уйинларига қадар Туркия ва Германия мамлакатларида бўлиб қайтишлари ҳам муҳим тайёргарлик вазифасини ўтайди. Зеро, юқори тажриба, юксак маҳорат ҳам халқаро майдонларда, кучли хорижий жамоалар билан уйинларда тупланади.

Ички чемпионатимиз ҳам қизиқарли уйинларга, натижаларга, воқеаларга бой бўлиши кутилаяпти. Утган йилги чемпион «Навбахор» жамоаси бу йил ҳам бош совринта асосий даъвогарлардан бири бўлиб қолаяпти. Эски ва кучли таркибни сақлаб қолишга эришган наманганликлардан нафақат ички чемпионатимизда қизиқарли уйинлар кўрсатишлариға, балки Осиё Чемпионлари кубогига ҳам Ватанимиз шарафини муносиб ҳимоя қилишлариға умид боғланмиз.

Яна бир даъвогар — «Нефтчи» жамоасининг ҳам мавсумдаги ниятлари улуг. Ўз ишнинг устаси Юрий Саркисян шогирдлариға суянган ҳолда қатор «юл-

дуз»ларни туплади. Федоров, Қуттибоев, Бозоров, Мақсудовлар «Нефтчи»ни чемпион қилишга бел боғлаганлар. Терма жамоа асосини ташкил этган МХСК жамоаси ҳам даъвогарлардан бири саналапти.

«Пахтакор» — ҳамон юрагимизнинг энг оғриқ нуқтаси бўлиб қолаяпти. Беш йилдирки, чемпионлик нелитини унутазган севимли жамоамиз ва ниҳоят бу йил тикланишга, мухлисларини хушнуд этишга суз берган.

Хуллас, катта қарвон йўлга чиқди. Бу йилги чемпионатимиз утган йилдагидан кескин фарқ қилиши керак. Уйинлар катта тайёргарлик, жангвор руҳда ўтиши лозим. Айни пайтда жорий этилаётган қатор тартиб ва қоидалар ўткинчи, қилишилган учрашувларга чек қўйишга хизмат қилади. Уйингоҳларимиз мухлисларга туплади. Футболимиз эса кент маънода ривожланишда давом этаверади.

Ойбек ЮНУСОВ

1-ТУРДА БЎЛИ УТГАН УЙИНЛАР НАТИЖАСИ:

«Пахтакор» — «Афросиёб» — 2:0 (уринбосарлар 1:0)

«Насаф» — «Нефтчи» — 0:3 (0:1)

«Атласчи» — «Трактор» — 0:0 (0:7)

«Навбахор» — «Сутдиена» — 1:0 (0:0)

«Дустлик» — «Бухоро» — 2:1 (4:2)

«Зарафшон» — МХСК — 1:3 (0:2)

«Чилонзор» — «Анлижон» ва «Косонсой» — «Хоразм» учрашувлари кеча ўтказилди.

Оламда гап кўп

ЯНА БАЛИҚ ҲАҚИДА...

Кимдан сўраманг, қуруқликка чиқарилган балиқ ҳаводан кислород оломай ўлишини айтади. Лекин Торонто университетининг профессори А. Гундман бундай ўйламайди. Унинг фикрича, балиқлар қуруқликка чиқиб қолагач, серҳаракатлик туфайли ҳолсизланишдан, танада энергия запасининг тугашидан ўлади. Серҳаракат селдининг кам ҳаракатланувчи қарпиз нисбатан тезроқ ўлиши ҳам унинг бу фикрини тасдиқлайди.

СИГИР (ХУКИЗ) ЙИЛИ (22 мартдан бошланади)

Булар сабр-тоқатли, камгап, ишончга лойиқ, вазмин, имиллаган, яхши феъл-атворли кишилардир. Аксар ҳолларда содда киефада бўлишса-да, ақл-заковат соҳиби ҳамда чуқур мулоҳаза юрита олиш қобилиятига эга шахслардир. Одатда камгап, бироқ илҳом келганда гапдон бўлиб кетишади. Улар жисмоний жиҳатдан бақувват, ҳаётининг аччиқ-чучутини тоғишга бардошли. Уларига қаршилик қўйсатилишини ёқтиришмайди, ўзар ва бош-

лаган иш муваффақиятсизликка учраса, бунга чидам, уларини қўярга жой тополмай қолишади. Булар ҳукмини утказадиган, айни пайтда урф-одатларга, расм-русумларга, ақилларга ихлосманд кишилардир. Савдосотиқ ва ижтимоий муносабатларда па-ст-баландни яхши ажрата олишмайди, сиҳат-саломатлигига таъсир қўрсатадиган, оёқ-қўлларини бузувчи, яъни сафар қилиш ёки иш жойларини ўзгартиришлари билан боғлиқ касблар уларга-тўғри келмайди. Афсуски, ўзарлиги ва эскилик тарафлари булганлиги туфайли камдан-кам одам уларнинг феъл-атворига тушуниб етди. Турмушларида оила катта аҳамият касб этади. Болаларини яхши қўриб, улар билан фахрланишади, бироқ буйруқ беришга ўрганганликлари сабабли уларга ҳам тез-тез қўполлик қилиб туришади. Шунга қарамай, ҳукиз йилида тутилганлар ўз оиласига бахт-саодат келтирувчи ҳақиқий меҳ-

Мучалингизни биласизми?

наткаш кишилардир. Ушбу мучал аёллари хонанишин бўлиб, ўз оилалари учун жудаюм жон куйдиришади, оила равақи учун уни қаттиққўллик билан бошқариб боришади. Эларини қўпинча ўз измларида тутишади.

Ушбу йилда тутилган аксарият эрхотинлар ҳўшмуомала, салоқатли, ҳиссиётли бўлиши мумкин, лекин сира ҳаёлпараст бўлишмайди.

Сигир (ҳукиз) йилида тутилганлар:

а) илон, хуроз, сичқон мучалида тутилганлар билан турмуш қўришса, бахтли ҳаёт кечириладилар.

б) аждаҳо, қуён, маймун, тўғиз, ҳукиз мучалларида таваллуд топганлар билан муносабатлари фақат айрим ҳоллардагина мос келиши мумкин, ҳолос.

в) қўй йилида тутилганлар билан халқлари асло тўғри келмайди.

Ўн икки бурж остида

КҲҲ

(21 мартдан 20 апрелгача)

Узғадарга яхшилик қилишни ёқтиришади ва бунинг уддасидан чиқишади ҳам.

Севги бобида «Қўй» жуда садоқатлидир. У китобий муҳаббат сари интилади. У борлиги билан севади ва сиздан ҳам шуни талаб қилади. У сизнинг ҳаммадан яхшилигингизга ишонч ҳосил қилиши керак.

«Қўй» айерлики ёмон қўради. Бу мучалда тутилган эркаклар доимо биринчилардан бўлишни истайдилар. Агар севсангиз унинг ортидан югурманг, ундан узоқлаб ҳам кетманг, аммо, барибир, у сизнинг севишингизни билиши керак.

«Қўй» болалари билан жуда яхши муомалада бўлади. Бундай ота ҳақида фақат орзу қилиш мумкин. У бош эгиб яшашни истамайди. Шунинг учун у билан булган буйруқомуз гапларингиз натижасиз қолса ажабланманг.

АЁЛЛАР. Бу мучалда тутилган аёллар жуда гайратли ва қизиқувчандирлар. Эркаклардан марҳамат кутиш уларнинг табиатига зид.

Бу мучал соҳибасида ҳаммавақт биринчилардан бўлиш, этакчилик, бошқарувга мойиллик кучли. У жуда ишчан, ҳатто эркакларнинг ишларини ҳам бажараверади. Шунинг учун бу мучалда тутилган ҳар қандай аёл доимо ўз сеvimли касбига эга.

Севги бобида бу аёл

ҳаёлпарастроқ. У эртақларда таърифланган баҳодирни кутиб яшайди. Агар бахт кулиб боқиб, бу аёлнинг назари сизга тушса, сираям ҳовлиқманг. Ундан узоқлаб кетманг, у сизни унутиб юбориши ҳам мумкин. Лекин ҳар қуни унинг висолига йнтилавериш ҳам яхшиликка олиб келмайди. Бу аёл сизнинг ҳақиқий мардонавор, қўрқмас, заковатли эркак эканлигингизга ишонч ҳосил қилмагунча, сиз билан дилдан мулоқотда бўлмайди. Сиз унинг севгисини қозонишга муваффақ бўлсангизгина аёллик назокатини, нафосатини, меҳр-муҳаббатини ҳис этасиз. У сизга биринчи бўлиб узининг туйғуларини ҳақида гапирди.

Бу аёлнинг раҳми жуда кучли. Ундан ҳеч нарсани сир тутиб бўлмайди, бундан у қаттиқ жазавага тутиши мумкин. Сиз ҳеч қачон дўгонасини мақтаманг, бу билан сиз унинг юрагини жароҳатлайсиз.

Бека сифатида у уйини доимо саришта тутди. Оилавий ҳаёт, оналик унга бахт келтирди.

УМУМИЙ ТАЪРИФ. Бу мучалда тутилганлар уларининг тўғри сузлиги ва қизиққонлиги билан бошқалардан ажралиб турадилар. Ўз фикрларини ҳаммадан юқори, биринчи уринга қўядилар ва ҳеч қачон бу билан бошқалар ноқўлай аҳволга тушиб қолишлари мумкинлигини уйламайдилар. Улар ҳеч қачон ёлгон гапирмайдилар, шунингдек ғийбат қилишни ҳам ёқтирмайдилар.

Уларнинг дустлари қанча бўлса, дўшманлари ҳам шунча. Ҳамма «Қўй»лар бугунги кун билан яшашади, кечаги кун уларга сабоқ бўлмайди. Улар учун угаётган ҳозирги вақт муҳимроқ.

Ўз ишларидаги муваффақиятсизликларини тан олишни истамайди. Улар сершовкин, серташвиш ҳаёт кечириладилар. Қўпинча уларнинг орзулари рўёбга чиқмаса-да, бошқаларни бахтли қила оладилар ва бундан қувониб яшайдилар.

ЭРКАКЛАР. У сабрсиз, қўрқмас ва ўзига ишонувчан одам. Лекин ўз истакларини амалга ошириш учун фақат ўзини уйлаб, бошқалардан жуда кўп нарсани талаб қилади.

Бу мучалда тутилганлар орасида ишбилармонлари ҳам учрайди. Қўпинча муваффақиятга эришишади. «Қўй»лар жуда ишонувчан бўлишса, шунинг учун ҳам қўпинча алдаган одамлардан кўнгиллари қолади.

Оламда гап қўй

ҲОЯТ ҲОЙДАЛИ ЎЙИН

Белоруссия президенти Александр Лукашенко теннисни нафақат соғлиқ, балки иқтисод учун ҳам фойдали машғулот деб ҳисоблайди. Бунда у теннисчилар яхшигина пул топишларини назарда тутмайди. Лукашенко яқинда Москва мэри Лужков билан теннис ўйнади. Шартини — агар Лукашенко ютса, Беларуссия Москвага беш минг тонна сарниё келтириб, ўзига маъқул нархда сотиши мумкин бўларди. Уйин дахшати тус олд. Лужковнинг маҳорати камроқлиги маълум бўлди.

«Ўсма қўяди қизгина»

ЁШ БОШИ БИЛАН

Балоғатга етмай турмуш қўриш Кенияда одатдаги ҳол ҳисобланади. Жумладан, мамлакат гарбидаги Курия туманида саккиз йиллик мактабни ўқиб болаларнинг 37, қизларнинг эса бор-йўғи 13 фоизи битиради, ҳолос.

ЛИНДА - ТЕРЕЗА ОНА

Ғарбда таниқли булган фотомодел, парижлик Линда Евангелиста яна саҳнага қайтди. Маълум бўлишча, у утган бир йил давомида ўзини фан ихтиёрига топширган экан. Линда ракка қарши кураш компаниясига қўшилиб, ўзини қўқрак рақсини даволаш бўйича тажрибаларга бағишлади. Оммавий ахборот воситалари уни «иккинчи Тереза она» деб аташмоқда.

ТЕНГДОШИНИ ОТА ДЕЙДИ

Англиянинг Йорк шаҳрида япончи Жими Вуд ва Лини Энтониларнинг никоҳ тўйи бўлди. Қуёв бола 16 ёшда, келинпоппа эса 35 га кирган. Лини хонимнинг уч фарзанди бор. Уларнинг тўнғичи 15 ёшда.

ГЕРЦОГ БУЛСАНГ ЎЗИНГА

Британия йўл полицияси шу кунларда қироллик оиласининг бошини қотирмоқда. Сабаби 13 ёшли герцог Уилям «Ландровер» рулини бошқариб бораётганда, бунинг устига тоғли ва серҳаракат жойда полиция томонидан тўхтатилиди. Уларнинг фикрича, тахт вориси мамлакатни бошқариш учун қанчалик ёшлик қилса, машина рулини бошқаришга яам шунча ёш.

КОМПЬЮТЕРГА ТАВБА ҚИЛИНГ

Германияда фаолият юритаётган «Лазер жамияти» номли ташкилот «Исо билан мулоқот» номли махсус компютер дискини савдога чиқарди. Ушбу дискет соҳиби қилган гуноҳларига тавба қилгани черковга бориб утириши шарт эмас. Бунинг учун энди компютер бор. Рим-католик черковининг Германиядаги вакиллари бу янгиликни қоралаб: «Компютер дастурининг динга ҳеч қандай алоқаси йўқ. У - аслида ақлсизлик маҳсули», — дейишмоқда.

«КОМАНДА 36»

Россиядаги поезларда «Команда 36» деб номланган карта олғирлари гуруҳи фаолият юритмоқда. Улар бир-икки соат ичида 15 вагонли поездни айланиб, 10-15 миллион рублни йилиб кетишади. Бундай усулда, карта ердамида уйин ва фокуслар курсатиб нон топиб еятганларнинг қўчилигини Кавказ ортидан келган шоввозлар ташкил этади.

ТИЛ БИЛИШНИНГ ҲОЙДАСИ

Япония полициячилари кейинги пайтда рус тилини ўрганишга зўр беришмоқда. Ахир, мамлакатда Россиядан келатган денгизчилар, сайёҳлар оқими йил сайин ошиб бораётган. Улар орасида нопок ниятлилари ҳам оз эмас. Уларни қўлга олишда, сўроқ қилишда рус тилидан қўлайин йўқ. Айниқса, русча сўқинишларни билиб қўйишса, зиён қилмайди. Ахир, ўзининг нима деб сўқатганларини билиш, шунга яраша жавоб қайтариш нақадар завқли.

Хорижий матбуот хабарлари асосида тайёрланди

**Иқтисод фанлари доктори, профессор
Мадаминбек ЭРМАТОВ 70 ёшда**

Муҳтарам домламин Тошкент темир йуллари инженерларини тайёрлайдиган институтни битиргач, Ўзбекистон темир йулларида муҳандис, сунгра Тошкент шаҳар юк ташувчи автотранспорт трестига раҳбар лавозимида ишладилар. 1960 йилда Ўзбекистон Фанлар академияси қошидаги ҳисоблаш марказли механика институтига, аспирантурага кириб, республикада биринчи бўлиб иқтисодий кибернетика йуналишидаги фан номзоди илмий даражасини олдилар. 1970 йилда бу соҳа бўйича докторлик диссертациясини ёқладилар. Тез орада профессор унвонига сазовор бўлдилар. Ҳозирги кунларда ҳам домламин кибернетика институтига макроиқтисодий муаммолар лабораториясининг етакчи илмий ходими сифатида меҳнат қилаётганлар.

Илмий фаолиятлари давомида домламин куплаб мақолалар, монографиялар чоп эттириб, фан ва ишлаб чиқариш ривожига катта ҳисса қўшдилар. Тарбиялаган шогирдларидан қирққа яқини фан номзоди, учтаси — фан доктори. Тўрт уғилларининг ҳаммаси олий маълумотли: инженер, фан номзоди, таржимон, иқтисодчи. Умр йўлдошлари билан қўша қариб, табаррук ота-она, бобо ва момо бўлиб юришибди.

Домламиннинг инсоний хислатлари ҳам ёшларга ибрат бўлгулик: қувноқлик, юмор, ҳалоллик одамлар билан муносабатни ҳамиша яхши тутишда муҳим омиллардан айримлари ҳолос.

Домламин эгмишга кирган бўлсалар ҳам ҳали бақувватлар, ижодий фаолиятни сусайтирмасдан келяптилар.

Устозимиз Мадаминбек акага узоқ умр тилаймиз, фанимизга ҳисса қўнишда, яна кўп шогирдлар етиштиришда сабру бардош, матонат тилаймиз.

Тошкент автомобил-йўллар институтида меҳнат қилаётган шогирдлари

ХАФАҚОНЛИК ДАВОСИ

Хафақон (қон босими, гипертония) ҳасталигида шотут ва унинг шарбати, пуртаҳол, лимон, лавлаг шарбати, кийикўт дамламаси, дулана, милаш, анорнинг қизил, қозоқи, оқдона навлари ижобий натижа беради.

Туршак эритмасидан ёҳуд урикдан тайёрланадиган чули (кампот) ичиш қон босимини маълум даражада туширибгина қолмасдан, балки юракка қувват бериб, ошқозон-ичак фаолиятини яхшилайдди. Қабзиятдан

ҳоли қилади.

Дулана гуллари асосида тайёрланадиган дамлама қон босимини пасайтирувчи, юракнинг бежо уришига хотима берувчи восита сифатида тавсия этилади. Бунинг учун икки ош қошиқ қуритилган дулана гуллари устига бир стакан миқдорда қайноқ сув солиб, енгил аланга устида 10 минут қайнатилади. Қайнатма совутилгач, докдан утказилади. Ош қошиқда қунига уч марта ичилади.

Уткирлашмаган узум сиркасидан чой қошиқда овқатланишдан олдин ичиб турилиши ҳам маълум даражада қон босимининг пасайишига олиб келади. Шунингдек, узум сиркасини кўнгилочди таомлар — салатларга қўшиб истеъмол этилиши ижобий натижасини кўрсатади.

Шовулнинг мурғак барглари, равочининг сўлқилдоқ илдиз шарбатларини, данаги ҳали сут бўлган урик довулчаларини истеъмол қилиш хафақон касаллигидан маълум даражада ҳоли бўлишга ёрдам беради.

ЭЪЛОН

Тошкент шаҳри Мирзо Улугбек районига қарашли 000 «Рустам-РУ» фирмаси

ТУГАТИЛДИ

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида қабул қилинади.

ХИЗМАТИНГИЗГА ШАЙМИЗ!

Азиз муштарий! Инсон ҳаётида туғилган кун, мучал ёши, никоҳ тўйи каби кутлуг саналар борки, бундай пайтда хурсандчилик дўстлар билан баҳам кўрилади. Унутманг: бундай дамларда энг қутилмаган совға «Оила ва жамият» орқали табрикдир.

«Оила ва жамият» сизнинг имкониятларингизни чамалаб кўриб табриклар баҳосини энг арзон нархда белгилади. 1997 йил 1 мартдан бир босма (ҳарф, тиниш) белгининг баҳоси 1 сўм, табрик сурати билан берилса, битта суратнинг баҳоси 125 сўм, хусусий эълон ва билдирувлар — 300 сўм, «Оила» эълони — 250 сўм.

Мазниппимиз: Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-йўл, 605-хона.

Телефон: 36-56-52, 34-86-91, 33-28-20.

АНВАРЖОН!

Ҳастингда ҳар кунинг Навруз бўлсин. Эллик бешинг билан муборакбод этамин. Танинг соғ, турт мучанг омон, бағринг бутун бўлсин.

Онанг, аканг, сингилларинг, қизинг.

***

Азизимиз ШУХРАТЖОН ака!

Туғилган кунингиз кутлуг бўлсин! Қурганлар ҳавас билан яхши нафас қилиб юрадиган бахтиёр инсон бўлишингизга тилакдошимиз. Бахту саодат, шоду хуррамлик, камолот ва масъулиятли ишларингизда омад ҳамиша ёр бўлсин.

Ҳурмат билан Дилором, Сардоржон, Наргиза, Алишер.

***

Ҳурматли акаминг Фафур РАСУЛОВ!

Сизни баҳор айёми — Наврузи олам билан табриклаймиз. Оллоҳдан сизга боқий умр, соғ-саломатлик ва ўқиш-ишларингизда омад тилаймиз.

Акмал, Сафар, Насиба, Пойариқ тумани.

***

Азиз отажонимиз Уктам ЖУНИСБОВЕ!

Сизни 25 март — туғилган кунингиз билан ва баҳор айёми — Наврузи олам билан табриклаймиз. Сизга Оллоҳдан узоқ умр, тани соғлиқ ва жаҳондаги барча эзуликларни тилаймиз.

Турмуш уртоғингиз ва фарзандларингиз бахтига доим омон бўлинг.

*Зулфия ЖУНИСБОВА,
Университет талабаси.*

***

**Даштобод шаҳридаги дорихона мудир, халқ
саломатлиги йўлида самарали меҳнат
қилаётган Умнатқул
ОРТИҚМУРОВОВИЧга!**

Азиз бузрукворимиз! Сизни 22 март — муборак 50 ёшингиз билан қизгин табриклаймиз. Оллоҳ сиздан ёруғ ва нурли кўнларини аямасин. Сиздай эл-юрт олқишига сазовор инсоннинг фарзанди эканлигимиздан чексиз фахрланамиз.

*Оила аъзолари ва қариндошлари номидан:
Муқаддас, Ирода, Абзал.*

***

Меҳрибонимиз Ҳалима АРЛАНБАЕВА!

Сизни кириб келаётган Навруз байрами ва таваллуд кунингиз билан табриклаймиз. Бахтимизга доимо омон бўлинг.

*Фарзандларингиз
Феруза, Зокир, Нигора ва Тўлқин.*

***

Онажонимиз Маҳбуба АБДУСАИДОВА!

Сизни 43 баҳорингиз билан кутлаб, Яратгандан соғлиқ ва узоқ умр тилаймиз. Бахтимизга ҳамиша омон бўлинг.

*Фарзандларингиз Шухрат, Неъматулло, Раҳматилло,
Бахтиёр, Дилором, Отабек ва келинингиз Севарахон,
Ғаллаорол тумани.*

Оламда ган кўн

«АЛЛО, ҚИРОЛИЧА ГАПИРАЯПТИ»

Испания ҳукумат ахборотномаси директори Кармен Салануэве мамлакатнинг машҳур рассомлари асарларини арзон-гаровга сотиб олиш учун қиролича донья София номидан иш кўрди. Тугрироғи, у рассомларга кўнгирик қилиб: «Алло, сизни қиролича донья София безовта қилапти, мен бир неча асарларингизни арзонроқ нархда сотиб олмакчи эдим», дерди. Қироличага ким ҳам «йўқ» дерди. Шу йўл билан Салануэве хоним бир неча рассомдан ва рассмлар галереясида расм олишга улагуради. Ҳозир у қўлга тушган, судни кутаяпти. 5 йилга қамалиши мумкин.

«БЕЛИНГДА БЕЛБОҒИНГ БЎЛСИН, ЎҒЛОНИМ»

ган, эшитмаган ҳофиз бор қалби билан қушиқ куйлар, юракларни сел қиларди. Дилнавоз куй, чиройли қушиқ, улардан-да дилрабо овоз кичини узиға шундай сеҳрлардики...

Билсам, бу ҳофиз Бўстонлиқ тумани Сижжак қишлоғилик ёш, иқтидорли хонанда Анвар Ғаниев экан.

Айниқса, телевидениеда берилган «Кунглик кучалари» телесериалида куйланганидан «Кунглим» қушиғидан кейин уни бошқача кашф қилдим.

Ва дилимда Анвар билан суҳбатлашганим, имкони бўлса, унинг дарду уйини газетхонларга тақдир қилишга тугилди.

Анварнинг отаси Жумавой ака билан узоқ суҳбатлашдик. Жумавой ака опамнинг синфдоши эди. У киши билан суҳбатлашиб утириб опамдан эшитганларим едимга тушди. «Жумавойнинг овози жуда ширалди эди, баъзан ўқитувчилар бир соатми, ярим соатми келмай қолганида, у дарров партани чалиб бизларга қушиқ айтиб берарди. Бир куни у анча қушиқ айтди. Ўқитувчилар ҳамон дарак йўқ. «Муножот»ни эшитиб ҳамма сукутда, ҳар ким ўз ҳаёлига берилган. Қушиқ тугагач синфбоши ташқарига чиқса, шу фанга кириши керак бўлган муаллим кузларида еш билан қушиқнинг тугашини кутиб турганмиш.» Лекин Жумавой ака санъаткор бўлмади. Шароит бўлмади... Хуллас, насиб этмаган экан шекилли, бошқа касб

га утиб кетди. Бироқ унинг қалбидagi тугенлар углига кучди. Анвар болалигиданоқ санъатга меҳр куйди. Бунга англаган Жумавой ака унга алоҳида меҳр билан қаради. Ёши сал улғайгач, Ҳамза номли мусиқа мактабига олиб борди. Анвар шу ерда мусиқа сирларини урганди. Кейинчалик Тошкент Давлат Маданият олийгоҳига ўқишга кирди. Бу даврда у санъатда анча кузга куруниб қолганди. Дастлабки фаолиятини эса Чирчиқдаги «Кимега» маланият саройи қошида гуруҳ тузишдан бошлади.

Гуруҳга «Жайрон» деб ном берилди. Сабаби сеvimли шоиримиз М. Юсуф шеър билан айтиладиган илк қушиғи («Жайрон») Анварни тезда элга танитганди.

Бунга анча пайт бўлди. Бугун Анвар узиға хос ютуқларни кулга киритди. Хусусан, утган йил Анвар учун анча омадли келди. У йилнинг энг яхши қушиқчилари қаторидан жой олди.

БЕЛИНГДА БЕЛБОҒИНГ БЎЛСИН, ЎҒЛОНИМ

Анвар билан санъат ҳақида соатлаб гаплашсангиз ҳам зериқмайсиз. Ҳар гал у санъатнинг янги қирраларини кашф қилаётгандек туюлди менга.

— Қушиқларингнинг куйини эзинг эзасанми? — сурайман Анвардан.

— Қўлдан келганича ўзим, — дея гап бошлайди у. — Чунки, биласизми, санъатда илоҳий куч бор. Куй басталаб ўзим қушиқ солганимда ўзимнинг қалбимдаги ҳис-туйғуларимни

Дийдор

оламларга тулиқ сўзгаман деб уйлайман. Шунинг учун куйларни, баъзан сўзни ҳам ўзим ёзишга ҳаракат қиламан.

— Анвар, сени 1996 йилнинг энг яхши хонандаси деб эълон қилинганида жуда сеvimдик. Табиийки сен ҳам...

— Биласизми, шуҳратга қизиқмайман десам ишонайсиз. Мухлисларим менинг қушиқларим ҳақида фикр билдириб телестудияга мактублар ёзишгани, иетакларини билдиришгани мени ҳаяжонга солди. Чунки, ўзингиз биласиз, ҳозир ҳамма ўзидан ортамагган бир пайт. Кимдир менга вақт ажратиб мактуб ёзибдими, раҳмат. Демак, кимнидир кунглига қушиқларим эзгулик солибди, кимдир ёқтирибдими шунинг ўзи кишига қанот беради.

— Утган йили гуруҳингнинг номи «Жайрон» эди, бу йил «Ўғлон», деб атабсизлар...

— Илк қушиғим шундай деб аталгани учун «Жайрон» деб номлагандик. Яқинда концерт куйдик, хабарингиз бор. Шу пайтда «Альбом» устига болалардан кимдир «Ўғлон» деб эзган экан. М. Тоиров шеърига басталанган «Ўғлоним» қушиғи оммавийлашиб кетди. Кейин шеърдаги миллийлик рамзи менга ёқди. Ўзбекчиликда белинга белбоғинг борми дейилади-ку. Ёки эр йигитнинг гапига битта бўлса, белида белбоғи бор экан-да, дейишади.

Анвар шу кунларда янги қушиқлар устида ишламоқда. Чунки, эндиликда мухлислари ундан «Кунглим», «Ситора», «Дилбаргинам», «Ўғлон» каби қушиқлардан-да дилнавозроқ қушиқларни кутишади. У ҳали еш, ижод дардида оталдиган зумрад тўнларни ҳали олдинда.

Басира САЙИД АЛИ

СўНГГИ УСТУН

ҲАЙВОНОТ БОҒИДА БАЙРАМ

Швейцариянинг Берн шаҳридаги ҳайвонот боғида шу кунларда байрамона кайфият ҳукмрон. Бу бежиз эмас! Ахир, бу ҳайвонот боғи тарихида биринчи марта эрон сиртлонлари болалади. Жажжигина сиртлонча боққа ташриф буюрган томошабинларнинг, айниқса, болаларнинг сеvimли ҳайвонига айланиб қолди.

«УЙҚУМ КЕЛАЯПТИ»

56 ёшли Марк Чайдлс исмли жаноб нарколепсия — бехосдан ухлаб қолиш касалига чалинган эди. Бу касалга чалинган одам ухлагани вақт ва жой танлаб утирмайди: ишхонами, ошхонами, ухлаб қолаверади. Бир сафар Марк уйининг томини тузата туриб ухлаб қолганда ўт учирувчилар тушириб олишган эди. Шу касал туфайли у 30 марта иш жойини ўзгартиришга мажбур бўлган. Замонавий медицина ҳам оқимлик қилган бу касални тибот табиблари даволашди.

«ПИВОДАН ҚУЙИНГ»

Англиянинг Нанитон шаҳридаги «Қирол Вилиям IV» номи бар хужайинининг Энгус лақабли эчкиси бор. Эчки барга келганлар ташлаб кетган сигарета қолиқлари ва қутиларини паққос туширади. Устидан 1—1,5 литр пивони сипқоради.

ИЧГАНГА БЎЙСУМНАДИГАН САМАНД

АҚШнинг Мэриленд штати прокурори ичкилик-бозлик туфайли қўлга автомобил ҳалокатлари юз беришдан ва уларда минглаб одамлар қурбон бўлишдан азият чекарди. У бир неча дўстлари билан махсус мослама яратди. Машинанинг ўт олдириш қулфига урнатилган бу мосламанинг аҳамияти шундаки, агар ҳайдовчи кайф устида рулга утирса, машина ўт олмайди. Ичкиликнинг қўланса ҳидини сезган мослама бунга йул қўймайди.

ХАНДАЛАР

«Янги бойлар»дан иккитаси учрашиб қолишди.

— Аҳволларинг қалай? — сурди бири.

— Зур. Офисимни, квартирамни свростандартга мослаб таъмирлатдим. Яна битта машина олдим. Икки қаватли ҳовли-жой қурилишини бошлаб юбордим. Ҳа, айтганча, 500 доллар бериб туролмайсанми?

— Сен олдин курагимдан ул.

— Нега курақдан?

— Ахир, ўзинг ҳам узоқдан бошлаб келдинг-ку.

***

Иккита тимсоҳ ухлайпти. Ярим тунда биттаси қора терга ботиб, чучиб уйғонди:

— Эй, худо, нега бундай қилдим-а? Мана энди қўрқинчли туш кўрдим.

— Сенга айтганим-а, кечликка зиёлиларни сийиш яхшиликка олиб келмайди деб, — деди иккинчиси.

***

— Аҳмоқ бўлган маъқулми ёки калми?

— Аҳмоқ бўлган маъқулроқ.

— Нега?

— Кал бош ҳаммага қўрилиб туради, аҳмоқлик эса аксинча.

Ит: — Нима энди, сизир йили келди деб, сузаверасанми?

Муассисларимиз:

ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ
ХОТИН-ҚИЗЛАР
ҚУМИТАСИ, БОЛАЛАР
ҲАМҒАРМАСИ ВА
«СОҒЛОМ АВЛОД
УЧУН» ХАЛҚАРО
ХАЙРИЯ
ҲАМҒАРМАСИ

БОШ МУҲАРРИР: Абдукарим РАҲИМБЕРДИ

Газетамиз бош ҳамийси:

Ўзбекистон «Матбуот тарқатиш
ушмаси» ассоциацияси

МАНЗИЛИМИЗ:

700083, Матбуотчилар
кўчаси, 32-уй.

Телефон: 33-28-20, 36-56-52, 34-86-91
Урол СОДИҚ
навбатчилик қилди
Обуна индекси - 64654
Рўйхатга олиш № 33
Буюртма Г-0168 23837 нусхада чоп
этилди.Офсет усулида босилди.
Формати А-3, ҳажми 2 босма табоқ.